

**Uchwała nr 1103/2023
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 14 grudnia 2023 r.**

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu o pozwolenie na utworzenie w Filii w Szczecinie studiów na kierunku filologia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.247.2023.KT.3.

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

Utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 936/2023 z dnia 19 października 2023 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu o pozwolenie na utworzenie w Filii w Szczecinie studiów na kierunku filologia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie w Filii w Szczecinie studiów na kierunku filologia na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii wyrażonej w § 1 uchwały nr 936/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 19 października 2023 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Koncepcja kształcenia jest wewnętrznie niespójna i nieprecyzyjna i nie zawiera zamkniętego katalogu zawodów, do wykonywania których przygotowują studia.

Przedstawiona koncepcja kształcenia zakłada nabycie przez absolwentów kompetencji językowych na poziomie C1 ESOKJ – przy czym z jednej strony nie wskazano tego języka zakładając możliwość kształcenia w zakresie różnych języków, a z drugiej przyjęto, że absolwent będzie biegle posługiwał się biznesowym językiem angielskim, będzie potrafił prowadzić dokumentację i korespondencję w języku angielskim oraz komunikować się w środowisku wielokulturowym. Koncepcja kształcenia zakłada także przygotowanie absolwentów do „podjęcia pracy we wszelkich organizacjach działających w skali globalnej: wielonarodowych korporacjach, przedsiębiorstwach i organizacjach o różnym profilu operujących na rynkach międzynarodowych, instytucjach finansowych i bankach, krajowych firmach usługowych i produkcyjnych rozwijających intensywną współpracę z zagranicą, polskich przedstawicielstwach spółek zagranicznych, placówkach dyplomatycznych, biurach zarządu firm prowadzących działalność na arenie międzynarodowej, komórkach ds. kontaktów

zagranicznych, np. działy handlu zagranicznego, firmach konsultingowych, centrach outsourcingowych, agencjach i urzędach publicznych zajmujących się obsługą podmiotów zagranicznych, a wreszcie w publicznych i niepublicznych instytucjach edukacyjnych czy szkoleniowych”. Nie określono zatem zamkniętego katalogu zawodów, lecz bardzo szeroko i generycznie obszary działalności, w których absolwenci potencjalnie mogliby znaleźć zatrudnienie. Taki stan faktyczny uniemożliwia właściwe zaplanowanie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy „Władze Uczelni odnosząc się do powyższych zarzutów (zarzuty 1 – 4 Prezydium PKA) wskazują, że formułując efekty uczenia się kierunku filologia w przedmiotowym wniosku, przedłożonym dla filii w Szczecinie, korzystały z dobrych, sprawdzonych wzorców funkcjonujących m.in. w Wydziale Finansów i Bankowości w Poznaniu Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu. [...] Uwzględniając jednak upływ czasu i uwagi Prezydium PKA władze Uczelni dokonały częściowej korekty koncepcji kształcenia i w konsekwencji zmian w planie studiów, efektach uczenia się oraz przypisaniu efektów uczenia się do dziedzin i dyscyplin naukowych. [...] Opracowano także katalog zawodów absolwenta kierunku filologia – studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym – uaktualniając i modyfikując sylwetkę absolwenta. Należy jednak mieć na uwadze, że turbulencja otoczenia społeczno-gospodarczego instytucji i jednostek gospodarczych, jak również trendy rynku pracy polegające na zanikaniu pewnych zawodów i pojawianiu się nowych, uniemożliwia i czyni nieuzasadnionym konstruowanie katalogu zawodów – traktując go jako katalog zamknięty. Opracowany aktualnie katalog obejmuje następujące zawody:

- copywriter w agencjach reklamowych i PR;
- tłumacz tekstów użytkowych;
- pracownik biur zarządu, działów prawnych, działów handlowych podmiotów gospodarczych prowadzących wymianę handlową z partnerami zagranicznymi;
- pracownik biur zarządu i działów ekonomicznych podmiotów gospodarczych posiadających pomioty zależne, odziały, filie, na rynkach zagranicznych;
- negocjator umów międzynarodowych.

Zmodyfikowano także nazwy specjalności – aby były bardziej czytelne i zgodne ze zmodyfikowaną koncepcją kształcenia. Obecnie proponowane na kierunku filologia specjalności to:

- specjalność: filologia angielska – tłumaczenia użytkowe;
- specjalność: filologia angielska – biznes międzynarodowy”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Uczelnia odniosła się łącznie do zarzutów 1–4. Część opisów możliwości zatrudnienia absolwenta wnioskowanego kierunku dotyczy takich zawodów, jak copywriter, tłumacz, negocjator biznesowy, a część odnosi się do miejsc pracy (biura zarządu, działów prawnych, działów handlowych podmiotów gospodarczych prowadzących wymianę handlową z partnerami zagranicznymi, biura zarządu i działów ekonomicznych podmiotów gospodarczych posiadających pomioty zależne, odziały, filie, na rynkach zagranicznych). Opisy te wskazują w znacznej części na biznesowy, a nie filologiczny charakter zadań zawodowych absolwenta wnioskowanego kierunku.

W pierwotnym wniosku proponowano następujące dwie specjalności: 1) Business English – Biznes Międzynarodowy oraz 2) Business Translation – Tłumaczenia użytkowe. Zmiana wskazana we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy polega na zastąpieniu pierwszej części nazwy „Business English” określeniem „filologia angielska”, co odzwierciedla zmienione przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych, ale nie jest spójne z opisami możliwości zatrudnienia absolwenta. Podjęte działania naprawcze nie niwelują istoty zarzutu. Koncepcja kształcenia nadal jest wewnętrznie niespójna, co uniemożliwia właściwe zaplanowanie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy.**

2. Koncepcja kształcenia i przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych nie odpowiada zakresowi znaczeniowemu terminu filologia.

Kierunek filologia został przyporządkowany w 88% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo oraz w 12% do nauk o zarządzaniu i jakości. Przyporządkowanie takie nie znajduje jednakże pełnego odzwierciedlenia w przedłożonej koncepcji kształcenia, która odwołuje się przede wszystkim do kompetencji językowych. Koncepcja zakłada bowiem, że absolwent będzie łączył kluczowe kompetencje filologa i umiejętności językowe z wysoką sprawnością komunikacyjną w języku obcym i ojczystym oraz wiedzą o prawie, ekonomii, finansach i zarządzaniu, nie precyzując zakresu, ani nie określając głębi tej wiedzy. Założono ponadto, że absolwent będzie biegle posługiwał się biznesowym językiem angielskim, będzie potrafił prowadzić dokumentację i korespondencję w języku angielskim oraz komunikować się w środowisku wielokulturowym. Wskazane kompetencje odnoszą się więc do wiedzy dotyczącej systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim, a także znajomości kulturowych norm komunikacji w kontekście biznesowym, a nie o podbudowanej teoretycznie wiedzy w dyscyplinie językoznawstwo i jej zastosowań praktycznych.

Koncepcja kształcenia pomija ponadto literaturoznawstwo jako element kształcenia filologicznego. Nie jest ona tym samym właściwa dla filologii, ponieważ ta obejmuje badania nad językiem i literaturą jakiegoś obszaru językowego. Przyporządkowanie kierunku do językoznawstwa oraz nauk o zarządzaniu i jakości nie odpowiada więc zakresowi pojęciowemu terminu filologia.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia zmieniła przyporządkowanie kierunku do dyscyplin i obecnie jest ono następujące: Językoznawstwo (dyscyplina wiodąca) – 90%, Literaturoznawstwo – 10 %.

Stanowisko Prezydium PKA

W nowym przyporządkowaniu wnioskowanego kierunku do dyscyplin naukowych, Uczelnia uwzględniła literaturoznawstwo jako element kształcenia filologicznego. Nadal jednak kompetencje i zadania absolwenta odnoszą się do wiedzy dotyczącej systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim, a także znajomości kulturowych norm komunikacji w kontekście biznesowym, a nie do podbudowanej teoretycznie wiedzy w dyscyplinie językoznawstwo i jej zastosowań praktycznych. Zmienione przyporządkowanie nie uwzględnia nauk o zarządzaniu i jakości, chociaż kompetencje i zadania absolwenta, podobnie jak

przedstawiony katalog zawodów, wskazują na biznesowy, a nie filologiczny charakter zadań zawodowych absolwenta wnioskowanego kierunku.

Zmianę przyporządkowania wnioskowanego kierunku do dyscyplin zatwierdzono Uchwałą nr 289/2023 Senatu Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu z dnia 13 listopada 2023 roku w sprawie uchwalenia programu studiów dla kierunku Filologia studia I stopnia o profilu praktycznym dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2023/2024 na Wydziale Ekonomicznym w Szczecinie Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu (Załącznik nr 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy). Tym samym Uchwała dotyczy bieżącego roku akademickiego.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy.**

3. Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się nie w pełni odpowiadają koncepcji kształcenia i nie są specyficzne dla kierunku studiów.

Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się powiązane z charakterystyką P6S_WG Polskiej Ramy Kwalifikacji nie są specyficzne dla kierunku, ponieważ nie opisują zakresu osiągniętej wiedzy w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, lecz odnoszą się do niewymienionych z nazwy „dyscyplin naukowych, których przedmiotem zainteresowania jest język docelowy obcy i/lub kraje posługujące się danym językiem”, „wybranych dziedzin nauk społecznych” lub „nauk humanistycznych i społecznych”. O wiedzy z zakresu językoznawstwa mówi wprost tylko jeden efekt. Jednocześnie efekty opisują wiedzę z zakresu dyscyplin, które nie zostały uwzględnione w koncepcji kształcenia – „zaawansowaną terminologię z zakresu kultury i realiów życia codziennego, ze szczególnym uwzględnieniem realiów i kultury biznesowej krajów docelowego języka obcego”, czy „kulturę, w tym literaturę i sztukę, krajów posługujących się docelowym językiem obcym, ze szczególnym uwzględnieniem odniesień do kultury biznesowej i korporacyjnej, oraz rolę i znaczenie tych krajów w świecie”.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podnosi, iż zmodyfikowała efekty uczenia się poprzez:

- „- rozwinięcie efektów uczenia się: FIL_I_W01; FIL_I_W07
- skonkretyzowanie efektów uczenia się: FIL_I_W02; FIL_I_W03 poprzez jednoznaczne odniesienie do dyscyplin naukowych z dziedziny nauk społecznych;
- rozwinięcie katalogu efektów uczenia się w zakresie wiedzy, o efekt FIL_I_W17, w brzmieniu: ‘charakter oraz zakres językoznawstwa i literaturoznawstwa; rozpoznaje miejsce tych dyscyplin w dziedzinie nauk humanistycznych, jak również dostrzega ich powiązania z innymi dyscyplinami’;
- usunięcie błędnego jednoczesnego powiązania kompetencji odnoszących się do wiedzy i jej głębi oraz wiedzy i jej kontekstu – dla dyscyplin naukowych, stanowiących teoretyczne podstawy kierunku;
- dla kompetencji społecznych uzupełnienia o kompetencje istotne z punktu widzenia praktycznego profilu studiów charakterystyk PRK w zakresie współpracy z ekspertami przy rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego czy myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy. Ponadto, rozdzielne zostały zakresy kompetencji opisane w odrębnych charakterystykach PRK, eliminując tym samym

z jednej strony uogólnienie tych charakterystyk, a z drugiej, częściowego pominięcie opisanych w nich kompetencji;

- dokonanie zmian w brzmieniu efektu uczenia się: FIL_I_W08, tak aby możliwa była jego realizacja na zajęciach, z którymi został on powiązany. Efekt uczenia się: FIL_I_W08 otrzymuje brzmienie: „fundamentalne dylematy cywilizacyjne krajów wybranego obszaru językowego, a także ich historyczne, kulturowe i społeczne uwarunkowania”;

- dokonanie zmian w koncepcji kształcenia i treściach zajęć, tak aby możliwa była realizacja efektu uczenia się FIL_I_W07 na zajęciach, z którymi efekt ten został powiązany;

- modyfikację koncepcji kształcenia i efektów uczenia się w taki sposób, by nie obejmowały efektów związanych z nauczaniem języka obcego.

Aby zapewnić pełną realizację efektów uczenia się opracowanych dla kierunku filologia – studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, program studiów uzupełniono o zajęcia: Wstęp do literaturoznawstwa; Analiza tekstu literackiego, Lektorat tekstów autentycznych oraz Struktura języka specjalności”.

Stanowisko Prezydium PKA

Analiza Załącznika nr 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (Załącznik_289_2023_program Filologia_WE_23_24) wskazuje na to, że wiodąca rola językoznawstwa, do którego obecnie przyporządkowano kierunek w 90%, nie znajduje odzwierciedlenia w sformułowaniu efektów uczenia się. W kategorii wiedza, w obecnym programie studiów znalazły się trzy efekty uczenia się, które częściowo odnoszą się do językoznawstwa:

FIL_I_W01 – (Absolwent zna i rozumie) „teorie i modele analizy językoznawczej i literaturoznawczej, także te wykorzystujące narzędzia ICT, oraz rozpoznaje możliwości ich wykorzystania w zadaniach związanych z tokiem studiów i działalności zawodowej – gospodarczej, kulturalnej, medialnej i promocyjno-reklamowej”;

FIL_I_W10 – „zaawansowaną terminologię stosowaną w zakresie językoznawstwa, jak i literaturoznawstwa oraz różne poziomy struktury języka”

FIL_I_W17 – „charakter i zakres językoznawstwa; rozpoznaje miejsce tej dyscypliny w dziedzinie nauk humanistycznych, jak również dostrzega powiązania językoznawstwa z innymi dyscyplinami”.

Równorzędność językoznawstwa i literaturoznawstwa w efektach uczenia się FIL_I_W01 i FIL_I_W10 nie odzwierciedla wiodącej roli językoznawstwa. W kategorii umiejętności, żaden z efektów uczenia się nie odnosi się do językoznawstwa ani literaturoznawstwa, a sformułowania efektów uczenia się wskazują na nabywanie umiejętności posługiwania się językiem obcym. W efektach uczenia się nie określono, jaki to język, pozostawiając ogólne określenie „język obcy”, chociaż z dokumentacji wynika, że wnioskowany kierunek to filologia angielska. Tę wątpliwość pogłębia jeszcze informacja zawarta na s. 2 Załącznika nr 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (Załącznik_289_2023_program Filologia_WE_23_24). W Części I: Ogólna charakterystyka kierunku studiów, wskazano, iż na wnioskowanym kierunku przewiduje się prowadzenie studiów w języku polskim, co nie jest typowe dla filologii obcych i nie zapewnia stosownych kompetencji w języku obcym (w tym także angielskim) potrzebnych absolwentowi do realizacji celów określonych w sylwetce absolwenta.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy.**

4. Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji na poziomie 6, a także nie odpowiadają przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych i koncepcji kształcenia.

Efekty uczenia się powiązane z charakterystyką P6S_WG pomijają wspólny dla profilu ogólnoakademickiego i praktycznego studiów komponent odnoszący się do znajomości teorii wyjaśniających złożone zależności między faktami lub zjawiskami w dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek. Zgodnie z nim studenci osiągną kompetencje w odniesieniu do znajomości, terminów, słownictwa, frazeologii, rejestrów języka, różnic w wymowie głosek itd., a więc faktów i zjawisk będących przedmiotem zainteresowania językoznawstwa, ale nie wiedzy dotyczącej znajomości teorii wyjaśniających złożone zależności między tymi faktami lub zjawiskami.

Część efektów uczenia się powiązana jest jednocześnie z opisującymi rozdzielne zakresy kompetencji charakterystykami P6S_WG, odnoszącej się do wiedzy z zakresu dyscyplin naukowych, stanowiących teoretyczne podstawy kierunku i P6S_WK, odnoszącej się do kontekstu – uwarunkowań różnych rodzajów działalności związanej z kierunkiem, co prowadzi do paradoksalnej sytuacji, w której poszczególne dyscypliny naukowe stanowią kontekst same dla siebie.

W zakresie kompetencji społecznych efekty uczenia się nie opisują kompetencji istotnych z punktu widzenia praktycznego profilu studiów charakterystyk PRK obejmujących kompetencje społeczne w zakresie współpracy z ekspertami przy rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego czy myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy. Ponadto część efektów uczenia się również łączy rozdzielne zakresy kompetencji opisane w odrębnych charakterystykach PRK, co prowadzi z jednej strony do uogólnienia tych charakterystyk, a z drugiej, częściowego pominięcia opisanych w nich kompetencji.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podnosi, iż zmodyfikowała efekty uczenia się poprzez:

- „- rozwinięcie efektów uczenia się: FIL_I_W01; FIL_I_W07
- skonkretyzowanie efektów uczenia się: FIL_I_W02; FIL_I_W03 poprzez jednoznaczne odniesienie do dyscyplin naukowych z dziedziny nauk społecznych;
- rozwinięcie katalogu efektów uczenia się w zakresie wiedzy, o efekt FIL_I_W17, w brzmieniu: ‘charakter oraz zakres językoznawstwa i literaturoznawstwa; rozpoznaje miejsce tych dyscyplin w dziedzinie nauk humanistycznych, jak również dostrzega ich powiązania z innymi dyscyplinami’;
- usunięcie błędnego jednoczesnego powiązania kompetencji odnoszących się do wiedzy i jej głębi oraz wiedzy i jej kontekstu – dla dyscyplin naukowych, stanowiących teoretyczne podstawy kierunku;
- dla kompetencji społecznych uzupełnienia o kompetencje istotne z punktu widzenia praktycznego profilu studiów charakterystyk PRK w zakresie współpracy z ekspertami przy rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego czy myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy. Ponadto, rozdzielne zostały zakresy kompetencji opisane w odrębnych charakterystykach PRK, eliminując tym samym z jednej strony uogólnienie tych charakterystyk, a z drugiej, częściowego pominięcia opisanych w nich kompetencji;

- dokonanie zmian w brzmieniu efektu uczenia się: FIL_I_W08, tak aby możliwa była jego realizacja na zajęciach, z którymi został on powiązany. Efekt uczenia się: FIL_I_W08 otrzymuje brzmienie: „fundamentalne dylematy cywilizacyjne krajów wybranego obszaru językowego, a także ich historyczne, kulturowe i społeczne uwarunkowania”;
- dokonanie zmian w koncepcji kształcenia i treściach zajęć, tak aby możliwa była realizacja efektu uczenia się FIL_I_W07 na zajęciach, z którymi efekt ten został powiązany;
- modyfikację koncepcji kształcenia i efektów uczenia się w taki sposób, by nie obejmowały efektów związanych z nauczaniem języka obcego”.

Stanowisko Prezydium PKA

Analiza Załącznika nr 1 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (Załącznik_289_2023_program Filologia_WE_23_24) wskazuje na to, że Uczelnia skorygowała jednocześnie powiązanie części efektów z opisującymi rozdzielne zakresy kompetencji charakterystykami P6S_WG, odnoszącej się do wiedzy z zakresu dyscyplin naukowych, stanowiących teoretyczne podstawy kierunku i P6S_WK, odnoszącej się do kontekstu – uwarunkowań różnych rodzajów działalności związanej z kierunkiem. Poprawiono również opis kompetencji społecznych w zakresie współpracy z ekspertami przy rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych. Skorygowano efekty uczenia się tak, by nie łączyły rozdzielnych zakresów kompetencji opisanych w odrębnych charakterystykach PRK.

Efekty uczenia się powiązane z charakterystyką P6S_WG nadal jednak w większości pomijają wspólny dla profilu ogólnoakademickiego i praktycznego studiów komponent odnoszący się do znajomości teorii wyjaśniających złożone zależności między faktami lub zjawiskami w dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek. Jedynie efekt uczenia się FIL_I_W01 – (Absolwent zna i rozumie) „teorie i modele analizy językoznawczej i literaturoznawczej, także te wykorzystujące narzędzia ICT, oraz rozpoznaje możliwości ich wykorzystania w zadaniach związanych z tokiem studiów i działalności zawodowej – gospodarczej, kulturalnej, medialnej i promocyjno-reklamowej” wskazuje na odniesienia do teorii, choć traktuje dyscyplinę wiodącą (90%) równorzędnie z drugą dyscypliną (10%). Jednocześnie, choć znajomość teorii wyjaśniających złożone zależności między faktami lub zjawiskami została w znacznej mierze pominięta w sformułowaniach ogólnych efektów uczenia się, na zajęciach *Wstęp do tłumaczenia* zakłada się „Wykorzystanie teorii lingwistycznych w procesie przekładu” i przewiduje się, że (student potrafi) „posługiwać się teoriami przekładu przy planowaniu i realizacji zadań tłumaczeniowych” (s. 16 Wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy). Świadczy to o niespójności koncepcji kształcenia.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut częściowo pozostaje w mocy**.

5. Ogólne efekty uczenia się nie są właściwie uszczegółowione na poziomie zajęć. Szczegółowe efekty uczenia się nie zawsze odpowiadają ogólnym założonym dla kierunku efektom uczenia się. Uwzględnione na poziomie ogólnych efektów uczenia się praktyczne zastosowanie wiedzy w działalności zawodowej zanika na poziomie efektów szczegółowych, w tym w grupie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Zastosowań praktycznych wiedzy w działalności zawodowej nie uwzględniają także efekty dla *seminarium dyplomowego*. Dość często jeden efekt szczegółowy dla zajęć odnosi się do kilku efektów ogólnych. Efekty szczegółowe są też niewłaściwie powiązane z efektami ogólnymi. Np. w przypadku zajęć *język*

angielski w prawie efekt o treści „Student zna i rozumie angielskie nazwy najważniejszych instytucji, koncepcji i instrumentów prawnych oraz wskazuje ich główne cechy” odniesiono do efektów ogólnych w zakresie wiedzy, odnoszących się do wiedzy w dyscyplinach naukowych. Podobnie kolejny efekt o treści „Student zna i rozumie szeroki zasób angielskiego słownictwa z zakresu prawa”, co wskazuje niewłaściwe utożsamianie kompetencji językowych z wiedzą w dyscyplinach naukowych językoznawstwo lub nauki prawne.

Ponadto żadne zajęcia nie uwzględniają uszczegółowienia i osiągania efektów uczenia się w zakresie nauczania języka, co przewidują ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut „Władze Uczelni wyjaśniają, że przypisanie i sformułowanie efektów we wskazany powyżej sposób dla zajęć j. angielski w prawie wynika z przyjętej koncepcji kształcenia i sylwetki absolwenta, nie zaś z utożsamiania kompetencji językowych z wiedzą z zakresu nauk prawnych. Nadto, władze Uczelni podkreślają, że w odpowiedzi na zarzuty sformułowane w punktach 1 – 4 uchwały Prezydium PKA dokonano istotnych modyfikacji i uszczegółowienia koncepcji kształcenia oraz sylwetki absolwenta.

Aby zapewnić prawidłową realizację efektów uczenia się sformułowanych dla zajęć: j. angielski w prawie przewidziano koordynowanie realizacji zajęć przez dwoje koordynatorów, tj. dr hab. filologii angielskiej [...] oraz dra nauk prawnych i radcę prawnego [...]. W karcie przedmiotu j. angielski w prawie dokonano również zmian w zakresie: celów realizacji zajęć, wymagań wstępnych, efektów uczenia się przypisanych do zajęć, treści programowych, metod dydaktycznych oraz pracy własnej studenta. W zakresie dwóch ostatnich obszarów w szczególności wskazano konkretne czynności i zadania praktyczne wykonywane przez studentów - w powiązaniu z opracowanym katalogiem zawodów.

Nadto, władze Uczelni wyjaśniają, że efekty kierunkowe do których odniesione zostały ww. przedmiotowe efekty uczenia się zostały zmodyfikowane (patrz: odpowiedź na zarzuty sformułowane w pkt 1–4 uchwały Prezydium PKA).

Kierunkowe efekty uczenia się zostały również zmodyfikowane w taki sposób, że nie obejmują już efektów uczenia się w zakresie nauczania języka.

Dokonano także modyfikacji koncepcji kształcenia i modyfikacji sylabusu dla seminarium dyplomowego.

W załączeniu do niniejszego pisma przedłożono załączniki:

Załącznik nr 1: Uchwała Senatu nr 289/2023 dnia 13 listopada 2023r. w sprawie uchwalenia programów studiów na kierunku filologia studia I stopnia o profilu praktycznym dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2023/2024 w filii w Szczecinie Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu

Załącznik nr 3: Karty przedmiotów (komplet)”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca wyjaśnił, iż skorygowany katalog kierunkowych efektów uczenia się nie obejmuje już efektów uczenia się w zakresie nauczania języka. Korekta sylabusu zajęć *język angielski w prawie* nie niweluje istoty zarzutu. W porównaniu z sylabusem przedstawionym w pierwotnej wersji wniosku, dodano informację dotyczącą celów kształcenia, a mianowicie „Celem zajęć jest wykształcenie u studentów umiejętności zastosowania wiedzy i umiejętności z zakresu gramatyki opisowej dla rozwiązywania przyszłych praktycznych problemów

typowych dla obranej działalności zawodowej, jak i pogłębienie refleksji co do znaczenia roli informacji leksykalnej w tworzeniu struktur składniowych”. Dodano również jeden efekt uczenia się w kategorii wiedza: JAWP_W3 (student zna i rozumie) „wpływ czynników prawnych, ekonomicznych i rolę analizy leksykalnej na treść i formę komunikacji”. Takie sformułowanie celów i efektu uczenia się wskazuje na próbę połączenia nauk prawnych z językoznawstwem, choć opis dotyczy nabywania kompetencji językowych, a nie wiedzy z zakresu językoznawstwa. W odpowiedzi na zarzut Uczelnia wymienia dwoje koordynatorów tych zajęć i stwierdza, że taka koordynacja zapewni prawidłową realizację zajęć. Wnioskodawca nie wspomina jednak o tym, co wynika z analizy sylabusu, iż zajęcia te będą prowadzone przez magistra (Załącznik nr 3 do Wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy).

W Załączniku nr 2 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiono sylabusy nowych zajęć: *Wstęp do literaturoznawstwa*, *Analiza tekstu literackiego*, *Lektorat tekstów autentycznych* oraz *Struktura języka specjalności*, których wprowadzenie Uczelnia zadeklarowała w odpowiedzi na zarzuty 1–4. Analiza sylabusu zajęć *Wstęp do literaturoznawstwa* potwierdza nieprawidłowe powiązanie efektów ogólnych i szczegółowych. Na przykład, w kategorii wiedza, efekt szczegółowy WLI_W3 – „przedmiot oraz metody badań literackich” został błędnie powiązany z efektem ogólnym Fil_I_W17 – „charakter i zakres językoznawstwa; rozpoznaje miejsce tej dyscypliny w dziedzinie nauk humanistycznych, jak również dostrzega powiązania językoznawstwa z innymi dyscyplinami”. W kategorii umiejętności, efekt WLI_U01 – „określić cechy gatunkowe utworu literackiego, zaproponować i uzasadnić wybór metody jego analizy, analizować z wykorzystaniem odpowiedniej terminologii” został powiązany z efektami ogólnymi Fil_I_U04 oraz Fil_I_U16, przy czym efekt Fil_I_U04 – „w zaawansowany sposób stosować zróżnicowane formy gramatyczne oraz szeroki zasób słownictwa w docelowym języku obcym mówionym i pisanym, dzięki czemu jest w stanie sprawnie poruszać się w środowisku międzynarodowym” nie odnosi się do literaturoznawstwa, a efekt Fil_I_U16 – „formułować problemy badawcze oraz dobierać metody i narzędzia ich rozwiązywania z wykorzystaniem wiedzy z dyscyplin nauki właściwych dla kierunku studiów” nie odnosi się wprost do literaturoznawstwa. Analiza katalogu efektów uczenia się przedstawionych we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wskazuje na to, że wśród efektów w kategorii umiejętności nie ma ani jednego odnoszącego się do literaturoznawstwa, chociaż Wnioskodawca zadeklarował przyporządkowanie kierunku do dyscypliny literaturoznawstwo (10%) i literaturoznawstwo zostało wymienione w dwóch spośród 17 efektów uczenia się w kategorii wiedza. Nie ma zatem również korelacji pomiędzy efektami uczenia się w kategoriach wiedza i umiejętności.

W przypadku zajęć *Analiza tekstu literackiego*, efekt szczegółowy w kategorii umiejętności ALIT_U02 – „przeprowadzić analizę i interpretację dzieł literackich, ulokować autorów oraz ich teksty literackie we właściwym okresie historycznym” został błędnie powiązany z efektami ogólnymi Fil_I_U02 („trafnie wybierać metody i procedury w celu wykonania praktycznych zadań, w szczególności tych związanych z przekładem tekstu i korespondencją handlową”) oraz Fil_I_U16 („formułować problemy badawcze oraz dobierać metody i narzędzia ich rozwiązywania z wykorzystaniem wiedzy z dyscyplin nauki właściwych dla kierunku studiów”). Żaden z tych efektów ogólnych nie dotyczy literaturoznawstwa.

Problem ten dotyczy również skorygowanego sylabusu zajęć *Seminarium dyplomowe*. O ile językoznawstwo i literaturoznawstwo są w nim wymienione w efektach uczenia się w kategorii wiedza, o tyle są nieobecne w efektach w kategorii umiejętności. W opisie celów kształcenia

położono nacisk na projekty dyplomowe dotyczące różnych aspektów tłumaczenia, nie uwzględniając ani literaturoznawstwa, ani innych niż przekładoznawstwo działów językoznawstwa, nie odnosząc się także do innych niż tłumacz zawodów, do których ma przygotowywać wnioskowany kierunek. O tłumaczeniowym charakterze projektów dyplomowych może też świadczyć informacja w sylabusie o tym, że zajęcia będą prowadzone w językach polskim i angielskim.

Problemy powiązania efektów szczegółowych i ogólnych nie dotyczą sylabusów zajęć *Lektorat tekstów autentycznych* oraz *Struktura języka specjalności*, ponieważ katalog ogólnych efektów uczenia się zawiera odniesienia do tematyki biznesowej w czterech efektach w kategorii umiejętności (FIL_I_U03, FIL_I_U06, FIL_I_U07 oraz FIL_I_U09), a do nabywania kompetencji językowych w siedmiu efektach w kategorii umiejętności (FIL_I_U03, FIL_I_U04, FIL_I_U06, FIL_I_U07 oraz FIL_I_U08, FIL_I_U10 oraz FIL_I_U11).

Odpowiedź Uczelni nie niweluje istoty zarzutu, a działania naprawcze okazały się nieskuteczne.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

6. Dla zajęć wielosemestralnych nie uwzględniono progresu kompetencji studentów w kolejnych semestrach.

Dla zajęć trwających dłużej niż jeden semestr, także dla praktyk, założono weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się po każdym semestrze zajęć (w postaci zaliczenia na ocenę lub egzaminu). Uczelnia przygotowała dla każdego takich zajęć po jednym sylabusie, w którym efekty uczenia się nie są zróżnicowane dla poszczególnych semestrów. Tym samym nie jest możliwe właściwe określenie progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w kolejnych semestrach.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podnosi, iż „dla niżej wskazanych zajęć wielosemestralnych uwzględniono progres kompetencji studentów w kolejnych semestrach:

- Program praktyk
- Historia literatury
- Praktyczna nauka języka obcego: fonetyka
- Praktyczna nauka języka obcego: gramatyka praktyczna
- Praktyczna nauka języka obcego: język pisany
- Praktyczna nauka języka obcego: konwersacje
- Seminarium dyplomowe

W załączeniu do niniejszego pisma przedłożono załączniki:

Załącznik nr 3: Karty przedmiotów (komplet)”.

Stanowisko Prezydium PKA

Analiza dokumentacji przedstawionej we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wskazuje na to, że w odniesieniu do zajęć *Praktyka zawodowa*, uwzględniono progres kompetencji studentów w kolejnych semestrach: semestr 3, semestr 4, oraz łącznie semestry 5 i 6, przy czym w ostatnich dwóch semestrach podzielono efekty uczenia się na dwie grupy specjalnościowe: Biznes międzynarodowy oraz Tłumaczenia użytkowe.

Osobne sylabusy sporządzono dla zajęć *Historia literatury* w semestrach 3 i 4. Główna różnica pomiędzy obydwoma sylabusami dotyczy kategorii wiedza: opisy efektów uczenia się dotyczą najpierw literatury angielskiej, a w następnym semestrze amerykańskiej. Różnice w kategoriach umiejętności i kompetencji społecznych są nieliczne i dotyczą np. poziomu biegłości językowej B2+ w semestrze 3 i B2+/ C1 – w semestrze 4.

Progres kompetencji uwzględniono także w opisach zajęć *Praktyczna nauka języka obcego: fonetyka, gramatyka praktyczna, język pisany oraz konwersacje*, jak również *Seminarium dyplomowe*.

W przypadku zajęć *Praktyczna nauka języka obcego: gramatyka praktyczna* efekt szczegółowy PG_W1 – „podstawowe pojęcia i terminy niezbędne do opisu (elementów) systemu gramatycznego języka angielskiego, reguły stosowania wybranych struktur gramatycznych używanych w mowie i w piśmie” błędnie odniesiono do efektu ogólnego FIL_I_W10 – „zaawansowaną terminologię stosowaną w zakresie językoznawstwa, jak i literaturoznawstwa oraz różne poziomy struktury języka”, nie korelując głębi wiedzy tych efektów. Podobny błąd popełniono w odniesieniu do *Seminarium dyplomowe*, odnosząc efekt szczegółowy dla semestru 4, SD_W1 – „ma podstawową wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metody badań w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa” do efektu ogólnego FIL_I_W10. Analogiczne efekty uczenia się w semestrze 5, SD_W6 („ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, teorie i metody badań w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa”) oraz w semestrze 6, („ma pogłębioną wiedzę o istocie, charakterystykach i możliwych zastosowaniach metod badań wykorzystanych w projekcie dyplomowym”), odnoszą się we wszystkich trzech semestrach do identycznego zestawu efektów ogólnych, a mianowicie: K_W01, K_W10, K_W17, co oznacza, że efekty te zostaną osiągnięte już w semestrze 4.

Działania naprawcze Uczelni nie były w pełni skuteczne.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut częściowo pozostaje w mocy**.

7. Treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia wszystkich założonych dla kierunku ogólnych efektów uczenia się i nie są zgodne z koncepcją kształcenia.

Treści programowe poszczególnych zajęć nie w każdym przypadku odpowiadają zakładanym efektom uczenia się, z uwagi na nieprecyzyjną koncepcję kształcenia odnośnie zawodów, do wykonywania których przygotowują studia. Tym samym nie uwzględniają one aktualnego stanu praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy.

Treści programowe nie umożliwiają również osiągnięcia wszystkich założonych dla kierunku ogólnych efektów uczenia się, np. FIL_I_W02: „Absolwent zna i rozumie kluczowe pojęcia i zagadnienia z obszaru wybranych dziedzin nauk społecznych w stopniu pozwalającym na dokonywanie tłumaczeń tekstów użytkowych z zakresu tych dziedzin i nauczanie docelowego języka obcego zawodowego (biznesu)”, FIL_I_U02: „Absolwent potrafi trafnie wybierać metody i procedury w celu wykonania praktycznych zadań, w szczególności tych związanych z przekładem tekstu, korespondencją handlową i nauczaniem języka”. Żadne z zajęć nie zapewniają bowiem treści dotyczących nauczania języka obcego.

Zaplanowane treści programowe powielają utożsamianie kompetencji językowych z wiedzą językoznawczą. Nie jest możliwe tym samym osiągnięcie wiedzy w zakresie językoznawstwa

w zakresie określonym przez charakterystykę P6S_WG. W treściach zajęć brak jest również jasnego powiązania z konkretną działalnością zawodową.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia stwierdza, iż dokonała „częściowej korekty koncepcji kształcenia i w konsekwencji zmian w planie studiów, efektach uczenia się oraz przypisaniu efektów uczenia się do dziedzin i dyscyplin naukowych.

Umożliwiło to m.in. opracowanie katalogu zawodów absolwenta kierunku filologia – studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Dzięki temu możliwe było także zmodyfikowanie treści kształcenia poszczególnych zajęć w taki sposób, aby zapewniały one osiągnięcie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się.

Nadto, zmiany efektów uczenia się (kierunkowych) obejmują m.in. usunięcie efektów związanych z nauczaniem języka obcego.

Nadto, program studiów uzupełniono o zajęcia wskazane w odpowiedzi na zarzuty sformułowane w punktach 1 – 4 uchwały Prezydium PKA.

W załączeniu do niniejszego pisma przedłożono załączniki:

Załącznik nr 1: Uchwała Senatu nr 289/2023 dnia 13 listopada 2023r. w sprawie uchwalenia programów studiów na kierunku filologia studia I stopnia o profilu praktycznym dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2023/2024 w filii w Szczecinie Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu

Załącznik nr 3: Karty przedmiotów (komplet)”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wyjaśniła kwestię efektów związanych z nauczaniem języka obcego, jednak nie zniwelowała istoty zarzutu. Zaplanowane treści programowe powielają utożsamianie kompetencji językowych z wiedzą językoznawczą. Dotyczy to na przykład zajęć z *Praktycznej nauki języka obcego*. Najbardziej przekonująco powiązane z konkretną działalnością zawodową są zajęcia tłumaczeniowe. Opis *Seminarium dyplomowego* również wskazuje na dominację tej koncepcji kształcenia, pomijając inne zawody, do których wykonywania wnioskowany kierunek ma przygotowywać.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

8. Program studiów nie zapewnia zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze ponad 50% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów, ponieważ do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały włączone zajęcia, które tych umiejętności nie kształtują.

Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały zaliczone wszystkie zajęcia prowadzone w formach aktywizujących, z których większość nie jest prowadzona w warunkach właściwych dla działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie właściwych dla tej działalności czynności praktycznych przez studentów.

Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały włączone między innymi zajęcia: *PNJO: język pisany, PNJO: konwersacje, PNJO: gramatyka praktyczna, PNJO: fonetyka, podstawy ekonomii menedżerskiej, podstawy prawa w biznesie, podstawy psychologii*

w biznesie, pisemne formy komunikacji biznesowej/analiza, redakcja i stylistyka tekstu, zarządzanie i marketing, język angielski w finansach i rachunkowości, język angielski w handlu międzynarodowym, język angielski w prawie, wstęp do tłumaczenia, seminarium dyplomowe. Są to zajęcia, które nie odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem, ale przede wszystkim założone dla nich efekty uczenia się i treści programowe nie zakładają wykonywania przez studentów praktycznych czynności zawodowych w obrębie zamkniętego katalogu zawodów, który powinien być określony w koncepcji kształcenia. W szczególności praktyczne nauczanie języka obcego nie oznacza, że na tych zajęciach wykonywane są przez studentów w adekwatnych warunkach czynności powiązane z przyszłą ścieżką zawodową. Podczas takich zajęć kształtowane są bowiem przede wszystkim ogólne umiejętności językowe, np.: pisanie, czytanie, interakcja czy mediacja i powiązane z nimi kompetencje, np. zdolność do dokonywania samooceny, wykorzystania technik samodzielnej pracy nad językiem, korzystania ze źródeł informacji, w tym również przy pomocy technologii informacyjno-komunikacyjnych. Kompetencje te wynikają wprost z Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, który stanowi ogólną ramę dla kształcenia językowego, która nie jest powiązana z praktycznym profilem studiów i kierunkiem studiów. Analiza tekstu czy też poprawne posługiwanie się strukturami języka obcego nie są praktycznymi umiejętnościami zawodowymi, lecz kompetencjami ogólnymi, na których dopiero mogą być budowane umiejętności specjalistyczne, w tym powiązane z danym zawodem.

Wyłączenie powyższych zajęć, którym przypisano łącznie 89,5 punktów ECTS z grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne skutkuje niespełnieniem wymagań określonych odpowiednimi przepisami.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut, Uczelnia zwraca uwagę na następujące okoliczności:

„a) do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały włączone ze względu na przyjętą koncepcję kształcenia również zajęcia zaliczane do zajęć kierunkowych, tj.: podstawy ekonomii, podstawy prawa w biznesie, podstawy psychologii w biznesie, podstawy komunikacji, komunikacja międzykulturowa;

b) do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne została zaliczona również część nowych zajęć, włączonych do programu studiów. Dotyczy to zajęć: Analiza tekstu literackiego, Lektorat tekstów autentycznych, Struktura języka specjalności; c) wszystkie zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne ukazano w tabeli nr 3. Należy podkreślić, że w odpowiedzi na zarzuty sformułowane w uchwale Prezydium PKA na zajęciach tych dokonano częściowych zmian w zakresie: celów realizacji zajęć, wymagań wstępnych, efektów uczenia się przypisanych do zajęć, treści programowych, metod dydaktycznych oraz pracy własnej studenta. W zakresie dwóch ostatnich obszarów w szczególności wskazano konkretne czynności i zadania praktyczne wykonywane przez studentów - w powiązaniu z opracowanym katalogiem zawodów.

Zajęcia wymienione w punkcie a) kształtują umiejętności praktyczne przyszłego absolwenta w oparciu o typowe dla dyscyplin z zakresu nauk społecznych metody dydaktyczne, takie jak: studia przypadków, metoda projektu, analiza autentycznych tekstów ekonomicznych i prawnych, analiza przypadków, symulacje (w tym z wykorzystaniem kamery) czy obserwacja uczestnicząca.

Istotą ww. metod jest symulowanie (symulowanie w bezpiecznych warunkach laboratoryjnych) warunków rzeczywistych w warunkach procesu dydaktycznego. Wszystkie wskazane powyżej zajęcia reprezentują dyscypliny nauk społecznych, które nie stanowią co prawda nauk podstawowych w obecnej koncepcji kształcenia, tworzą jednak ważny kontekst dla wiedzy i umiejętności przyszłego absolwenta kierunku *Filologia* i kształtują umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne istotne dla jego funkcjonowania w środowisku biznesowym, często korporacyjnym”. W dalszej części odpowiedzi na zarzut Wnioskodawca omawia walory praktyczne studiów przypadków (kazusy, *case studies*), jak również metod projektu oraz symulacji.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Uczelnia przedstawiła argumentację, która nie niweluje istoty zarzuty.

Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nadal zaliczane są zajęcia: *podstawy prawa w biznesie, podstawy psychologii w biznesie, pisemne formy komunikacji biznesowej, zarządzanie i marketing, analiza, redakcja i stylistyka tekstu*, choć zmiana przyporządkowania wnioskowanego kierunku do dyscyplin naukowych podważa zasadność tak znacznej liczby zajęć mających na celu kształtowanie umiejętności praktycznych niezwiązanych ze studiami filologicznymi. Ponadto – jak wynika z przedłożonych sylabusów – zajęcia *podstawy prawa w biznesie, podstawy psychologii w biznesie* oraz *analiza, redakcja i stylistyka tekstu* mają być prowadzone w języku polskim, co nie jest typowe dla filologii obcych, ponieważ nie ułatwia kształtowania praktycznych umiejętności językowych. Podobnie jest w przypadku zajęć *wstęp do tłumaczenia*, które również mają być prowadzone w języku polskim. Ponadto analiza sylabusu zajęć *wstęp do tłumaczenia* wskazuje na ich teoretyczny charakter. Także zajęcia *seminarium dyplomowe* nie mają charakteru stricte aplikacyjnego, mają być prowadzone w językach polskim i angielskim, a zawarte w sylabusie opisy projektów dyplomowych odnoszą się głównie do analiz translatologicznych, choć na wnioskowanym kierunku mają być oferowane dwie specjalności, w tym tylko jedna tłumaczeniowa.

Argumentacja przedstawiona w odniesieniu do zajęć *PNJO: fonetyka, PNJO: gramatyka praktyczna, PNJO: konwersacje* oraz *PNJO: język pisany*, również nie jest przekonująca. Jak wynika z analizy dokumentacji, cele treści programowe oraz metody dydaktyczne wskazują na kształtowanie przede wszystkim ogólnych umiejętności językowych i nie uzasadniają zaliczenia tych zajęć do grupy zajęć budujących specjalistyczne umiejętności zawodowe.

W przypadku zajęć *język angielski w finansach i rachunkowości, język angielski w handlu międzynarodowym, język angielski w prawie*, informacje na temat metod dydaktycznych zawarte w sylabusach opisują metody typowe także dla zajęć na profilu ogólnoakademickim, w tym; prezentacja interaktywna (ekspozycja materiału); wykład konwersatoryjny; wykład interaktywny; słuchanie i czytanie ze zrozumieniem; analiza leksykalna i analiza składniowa.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

9. Program praktyk zawodowych i dobór praktykodawców nie gwarantują ich prawidłowego przebiegu i osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Do wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów pierwszego stopnia na kierunku filologia Uczelnia dołączyła deklaracje potencjalnych praktykodawców. Rodzaj, zakres i zasięg

działalności podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje, jest ograniczony do biur tłumaczeń oraz instytucji edukacyjno-szkoleniowych i nie jest tym samym w pełni zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz określonymi w koncepcji obszarami działalności zawodowej („wielonarodowych korporacjach, przedsiębiorstwach i organizacjach o różnym profilu operujących na rynkach międzynarodowych, instytucjach finansowych i bankach, krajowych firmach usługowych i produkcyjnych rozwijających intensywną współpracę z zagranicą, polskich przedstawicielstwach spółek zagranicznych, placówkach dyplomatycznych, biurach zarządu firm prowadzących działalność na arenie międzynarodowej, komórkach ds. kontaktów zagranicznych, np. działy handlu zagranicznego, firmach konsultingowych, centrach outsourcingowych, agencjach i urzędach publicznych zajmujących się obsługą podmiotów zagranicznych”). W odniesieniu do publicznych oraz niepublicznych instytucji edukacyjnych nie zapewniono w programie studiów żadnych treści kształcenia przygotowujących do odbycia praktyki w tym obszarze działalności zawodowej. Praktyka zawodowa została przewidziana łącznie w czterech kolejnych semestrach w wymiarze 24 tygodni i przypisano jej łącznie 38 punktów ECTS. Łączny wymiar praktyk wynosi 960 godzin. Efekty uczenia się nie zostały zróżnicowane w odniesieniu do oferowanych specjalności i tym samym zakresu zawodów objętych koncepcją kształcenia. Efekty uczenia się zostały wprawdzie przypisane do poszczególnych etapów praktyki, jednakże część z nich się powtarza na różnych etapach. Uczelnia nie przedłożyła żadnego opisu wymagań stawianych miejscom odbywania praktyk ani nie zawarła takich wymagań opisie/regulaminie praktyk. Nie zostały także sformułowane wymagania dotyczące kompetencji opiekunów praktyk w zakładach pracy.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia informuje, że „zgodnie z odpowiedzią na zarzuty sformułowane w pkt 1–4 uchwały Prezydium PKA skorygowana została koncepcja i cele kształcenia, w tym określone obszary działalności zawodowej. Władze Uczelni zwracają uwagę, że rozpoczynając cykl kształcenia w roku akademickim 2024/2025 studenci rozpoczną realizację praktyk najwcześniej po zakończeniu pierwszego semestru. Natomiast uczelnia w sposób ciągły poszerza bazę podmiotów, z którymi podpisuje umowy dotyczące realizacji praktyk i dokłada wszelkich starań, aby pozyskać odpowiednią ilość miejsc praktyk również na kierunku filologia. Jednocześnie warto zaznaczyć, że praktyki nie będą realizowane jednocześnie (w tym samym terminie) przez wszystkich studentów w tym samym przedsiębiorstwie. Jedno miejsce praktyk może więc być wykorzystane przez kilku studentów w różnych okresach. Zwrócić należy również uwagę, że oprócz nowo pozyskanych deklaracji potencjalnych praktykodawców Wydział Ekonomiczny w Szczecinie Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu na stałe współpracuje z wieloma podmiotami gospodarczymi posiadającymi działy handlowe współpracujące z zagranicą, operujące na rynkach międzynarodowych”. Uczelnia przedstawiła aktualną listę „tego typu partnerów biznesowych, w których również studenci kierunku filologia będą mogli odbywać praktyki. [...] W przypadku przedstawionych we wniosku instytucji edukacyjno-szkoleniowych należy zwrócić uwagę, że są to podmioty oferujące również inne usługi niż nauczanie języka. British School wspiera swoich klientów w zakresie: tłumaczenia w trybie normalnym lub ekspresowym, obsługi w trakcie wizyt kooperantów zagranicznych (w tym tłumaczenia symultaniczne), obsługi korespondencji biznesowej. W przypadku zarzutu dotyczącego braku zróżnicowania efektów uczenia się ze względu na wybraną specjalność oraz w poszczególnych etapach praktyki Władze Uczelni uznają te

Uchwała nr 1103/2023
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 14 grudnia 2023 r.

zalecenia za zasadne i w związku z powyższym przygotowana została nowa karta przedmiotu dla praktyki zawodowej. Dodatkowo program praktyk zawodowych został poszerzony o wymogi organizacyjne, w której opisana została rola zakładowego opiekuna praktyk oraz merytorycznego opiekuna praktyk z ramienia Uczelni, jak również zwrócona została uwaga na miejsce praktyk.

W załączeniu do niniejszego pisma przedłożono załączniki:

Załącznik nr 4: Karta przedmiotu – Praktyka zawodowa

Załącznik nr 5: Program praktyk zawodowych”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Uczelnia przedstawiła wyjaśnienia oraz zadeklarowała wprowadzenie działań naprawczych. Wskazuje na to analiza Załączników 4 oraz 5. Odpowiedź Uczelni niweluje istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

10. Zasady dyplomowania są niespecyficzne dla kierunku.

Dla kierunku filologia nie opracowano szczegółowych i specyficznych zasad dyplomowania. Uczelnia opracowała ogólne zasady przygotowania, oceny i obrony projektów dyplomowych (zespołowych), które jednakże nie mają zastosowania do kierunku filologia, ponieważ zaplanowano tutaj przygotowanie indywidualnej pracy licencjackiej.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut, Uczelnia wyjaśnia, że „opracowane zasady przygotowania, oceny i obrony projektów dyplomowych mają również zastosowanie do kierunku filologia. Projekty przygotowane są przez studentów w zespołach 2, 3 lub 4-osobowych pod kierunkiem promotora. W szczególnie uzasadnionych przypadkach za zgodą dziekana dopuszcza się możliwość przygotowania projektu indywidualnie. Zgodnie z wytycznymi projektem dyplomowym może być rozwiązanie lub koncepcja rozwiązania problemu praktycznego z zakresu studiowanego kierunku, np.: opracowanie i analiza wyników badań, koncepcja wykorzystania analiz i wyników badań, studium porównawcze / ewolucyjne.

Badania określone w ramach wytycznych mogą dotyczyć np. analizy tekstów. Studium porównawcze może odnosić się do konkretnego motywu literackiego występującego w różnych pozycjach literaturowych. Temat projektu dyplomowego oraz badany w pracy obszar muszą być zgodne z kierunkiem studiów i dostosowane do praktycznego profilu studiów. W projekcie dyplomowym należy wykorzystać odpowiednio dobrane i zastosowane metody badań empirycznych jak np.: metoda obserwacyjna, metoda indywidualnych przypadków, metoda analizy i konstrukcji logicznej.

Literatura, w oparciu o którą tworzona jest część teoretyczna projektu powinna być odpowiednio dobrana pod względem aktualności i adekwatna do opisywanego zagadnienia.

W załączeniu do niniejszego pisma przedłożono załączniki:

Załącznik nr 6: Zarządzenie nr 13/2023 Dziekana Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu z dnia 30 kwietnia 2023 roku, w sprawie zasad przygotowania, oceny i obrony projektów dyplomowych

Załącznik nr 7: Karta przedmiotu – Seminarium dyplomowe”.

Stanowisko Prezydium PKA

Analiza porównawcza wyjaśnienia przedstawionego we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy oraz zapisu w sylabusie zajęć *Seminarium dyplomowe* wskazuje na niespójność informacji zawartych w tych dokumentach. W sylabusie zajęć *Seminarium dyplomowe* (Załącznik 7 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy) nie przewidziano projektu dyplomowego związanego z literaturoznawstwem. W opisie uwzględniono głównie projekty w zakresie translatologii. Ponadto informacja o tym, że studenci przygotowują wspólny projekt dyplomowy w grupach nie została podana wprost w sylabusie zajęć *Seminarium dyplomowe*, a jedynie zasugerowana np. w opisie pracy indywidualnej studenta: „współprzygotowanie kolejnych etapów pracy dyplomowej, redagowanie projektu jako całości”. Ani w odpowiedzi na zarzut, ani w sylabusie zajęć, nie odniesiono się do kwestii oceny samodzielności i faktycznego udziału każdego z członków zespołu w wykonywaniu projektu dyplomowego. Tym samym przedstawione działania naprawcze okazały się niepełne i nieskuteczne.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

11. Nie została zapewniona prawidłowa obsada wszystkich zajęć.

Nie zapewniono prawidłowej obsady wszystkich zajęć w zakresie literaturoznawstwa, historii i kultury, a także języka specjalistycznego.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia stwierdza, iż dokonała ponownej, szczegółowej analizy i weryfikacji sposobu powierzenia zajęć dydaktycznych poszczególnym nauczycielom akademickim. „W oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy i weryfikacji dokonano zmian w obsadzie wszystkich zajęć, dla których Prezydium PKA wskazało nieprawidłowości.

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji poszczególnych zajęć dydaktycznych, Władze Uczelni uwzględniły w obsadzie nowo pozyskanych do współpracy w ramach kierunku filologia: 1) [...] doktor nauk humanistycznych z zakresu literaturoznawstwa. Dorobek naukowy wskazuje na zainteresowania tematami żałoby, śmierci, choroby oraz innych traum w literaturze oraz kulturze krajów angielskiego obszaru językowego (w tym studia interdyscyplinarne: połączenie literatury z psychologią i socjologią). Publikacje wcześniejsze (nie ujęte w biogramie) obejmują również zagadnienia etosu pracy oraz buntowników i wyrzutków w kulturze i literaturze amerykańskiej.

Zainteresowania badawcze obejmują biblioterapię oraz terapeutyczny wymiar pisania w odniesieniu do twórczości autobiograficznej, poezji, oraz prozy;

2) [...] – doktora nauk prawnych, radcę prawnego specjalizującego się w szczególności w prawie amerykańskim, prawie własności intelektualnej, obsłudze klientów w zakresie prawa nowych technologii (e-commerce, ochrona danych osobowych); członek Grupy Roboczej ds. otwartości danych oraz ds. ochrony danych osobowych przy Ministerstwie Cyfryzacji;

3) [...] - magister filologii angielskiej, specjalizującą się w kursach Business English oraz ESP (English for Specific Purposes), nauczaniu dorosłych. W swojej pracy wykorzystuje elementy coachingowe zarówno w celu podniesienia motywacji słuchaczy, jak i efektywności ich nauki.

Uchwała nr 1103/2023
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 14 grudnia 2023 r.

Wskutek dokonanych zmian zajęcia, dla których Prezydium PKA wskazało nieprawidłowości w obsadzie, powierzone zostaną nauczycielom akademickim, zgodnie z przypisaniem wskazanym w tabeli nr 5”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Uczelnia uzupełniła informacje, które częściowo niwelują istotę zarzutu. I tak, doktor nauk humanistycznych z zakresu literaturoznawstwa wykazał dorobek w dyscyplinie odpowiadającej treściom programowym przydzielonych zajęć. Przedstawiono dorobek doktora nauk prawnych, jednak nie przewidziano dla niego prowadzenia zajęć, a jedynie funkcję jednego z dwóch koordynatorów merytorycznych. Przedstawiono dorobek magistra filologii angielskiej, który nie odpowiada w pełni treściom programowym jednych z przydzielonych zajęć. W nowym przydziale zajęć, przedstawionym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, pracownik proponowany wcześniej do prowadzenia zajęć *język angielski w finansach i rachunkowości* został jednym z ich koordynatorów merytorycznych, natomiast wykłady powierzono magistrowi. Szczegóły w załączniku.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut częściowo pozostaje w mocy**.

Biorąc pod uwagę utrzymanie w mocy zarzutów 1, 2, 3, 5, 7, 8 oraz 9, a także częściowe utrzymanie w mocy zarzutów 4, 6 oraz 11, Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 936/2023 z dnia 19 października 2023 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu WSB Merito w Poznaniu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Tadeusz Stanisławski